

**SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA**  
**Pf.I.20.294/2012/3.szám**

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Tóth Veronika ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - az ifj. Dr. Szilágyi János ügyvéd által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti lakos alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2012. április 6. napján kelt 2.P.20.085/2012/11. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

**Í T É L E T E T :**

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a II. rendű alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 150.000,- (Egyszázötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget és az államnak - külön felhívásra - 3.080.000,- (Hárommillió-nyolcvanezer) Ft le nem rótt elsőfokú és fellebbezési eljárási illetéket, melyből 900.000,- (Kilencszázezer) Ft elsőfokú eljárási illeték tekintetében a kötelezettsége **(személy neve)**-nak a Csongrád Megyei Bíróság 2.P.21.871/2010/25. sorszámú ítélete szerinti illetékfizetési kötelezettségével egyetemleges.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

**I N D O K O L Á S :**

A **G...** Kft. - melynek a II. rendű alperes tagja volt - zálogházat üzemeltetett. A társaság a felperessel 2003. április 1. napján kezizálogjog kikötésével történő kölcsönnyújtásra (zálogkölcsönzésre), az ezzel kapcsolatos pénzügyi szolgáltatás közvetítésére ügynöki szerződést kötött.

A szerződés 4.2. pontja szerint a zálogkölcsönnyújtáshoz szükséges összeget a felperes bocsátja a társaság rendelkezésére.

A 4.4. pont értelmében a zálogházat a kft. teljes anyagi felelősséggel működteti, ennek körében alkalmazottai, illetve vállalkozói által a felperesnek okozott károkért teljes anyagi felelősséget vállalt.

Részletezték, hogy a társaság biztosítja a személyi és tárgyi feltételeket, köztük a megfelelő szakmai képesítéssel rendelkező becsüst. Kötelezettséget vállalt a kft. arra is, hogy a határidőben ki nem váltott zálogtárgyak türelmi időt követő - a szerződés mellékletét képező Záloghitelezési Ügykezelési Szabályzat vonatkozó rendelkezései szerint lefolytatandó - kényszerértékesítéséről gondoskodik.

A 4.6. pont szerint a ki nem váltott, kényszerértékesítésre kerülő zálogtárgyakkal kapcsolatos - hitelt, kamatot is magában foglaló - tartozást a kft. átvállalja, azt a felperes által kiállított számla kibocsátásától számított 30 napon belül megfizeti.

A 4.7. pont alapján a társaság a felperestől „ügynöki díjra” jogosult.

A szerződés 4.9. pontjában a kft. kötelezettséget vállalt, hogy a Záloghitelezési Ügykezelési Szabályzat előírásainak megfelelően a zálogkölcson határidejének lejártát követően a zálogtárgyakat 30 napig őrzi, ezután kényszerértékesíti. A kényszerértékesítésre történő kiszedés napját követő 3 munkanapon belül a zálogházvezető a kényszerértékesítésre kerülő tárgyak jegyzékét megküldi a takarékszövetkezetnek. A jegyzéken feltüntetett kölcsönösszegekkel és azok kamataival a felperes a társaság elszámolási számláját megterheli, ezáltal a kölcsönösszeget és kamatait a felperestől „megveszi”. A jegyzéken szereplő tárgyakat a kft. értékesíti. Az ennek során befolyt összegből levonja a felperesnek már megtérített kölcsönösszeget és járulékait, majd kiegyenlíti saját követeléseit, az ezt követően fennmaradó összeg a zálogtárgy tulajdonosát illeti.

A 4.12. pontban rögzítették, hogy a kezizálogjoggal biztosított hitelezési jogviszony (kölcsönszerződés) a takarékszövetkezet és az ügyfél (adós) között jön létre, a zálogjog pedig a takarékszövetkezetet illeti. A zálogtárgy átadása a kft. részére történhet, aki a takarékszövetkezet nevében és javára őrzi azokat. A zálogjog és mindazon jogosultság azonban, mely a zálogjogból fakad, a takarékszövetkezetet illeti. A társaság vállalta, hogy a hitel fedezetéül szolgáló zálogtárgyakra biztosítást köt, melynek engedményezettje a felperes.

A későbbiekben a kft. biztosítási szerződést kötött a **S...** Rt-vel, melynek részét képezte a felelősségbiztosítás 10.000.000,- Ft értékhatárig. A szerződés kedvezményezettje a felperes volt. A határozatlan idejű kockázatviselés kezdő időpontja 2003. október 22. napja.

A kft. 2003. évben nagy mennyiségű aranyat vételezett be viszonylag magas gramm áron, melyet az ügyfelek határidőben nem váltottak ki, a zálogkölcson nem fizették vissza. Az I. rendű alperes a „bennragadt” ékszerek értékesítéséhez felajánlotta segítségét a II. rendű alperesnek, aki azokat neki értékesítés céljára átadta. A mintegy 16.000.000,- Ft értékű ékszerrel az I. rendű alperes nem számolt el.

A Szegedi Városi Bíróság 25.B.597/2005/51. számú ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes bűnös folytatólagosan elkövetett csalás, míg a II. rendű alperes sikkasztás büntetében. Az előterjesztett polgári jogi igény kapcsán kötelezte az alpereseket, egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek, mint magánfélnek 16.000.000,- Ft kártérítést, az ezt meghaladó követelést egyéb törvényes útra utasította.

A Csongrád Megyei Bíróság 2009. december 7-én kelt ítéletével az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és - egyebek között - a felperesi magánfél által előterjesztett polgári jogi igényt teljes egészében egyéb törvényes útra utasította. Határozatának indokolása szerint az elsőfokú bíróság az alperesek által elkövetett bűncselekményeket helyesen minősítette. A polgári jogi igény vonatkozásában rámutatott, a felperest ért kár összege pontosan nem határozható meg.

A felperes számára a biztosító kártérítési összeget nem fizetett.

A **G...** Kft-t a cégnyilvántartásból - törvényességi felügyeleti eljárás keretében - 2009. április 10-ével törölték.

A felperes 2010. február 19-én előterjesztett keresetében 16.000.000,- Ft és ennek 2004. április 16-tól a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatának egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű és a II. rendű alperest. Arra hivatkozott, hogy a büntetőügyben eljáró bíróságok az alperesek bűnösségét megállapították, ezért a „bűncselekménnyel okozott kár” megtérítéséért egyetemleges helytállással tartoznak a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 344. § (1) bekezdése szerint. A kár mértéke tekintetében utalt az elsőfokú büntető ítélet indokolására.

Az eljárás során az I. rendű alperes a keresetre nem nyilatkozott.

A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy az I. rendű alperesnek mintegy 16.000.000,- Ft értékű ékszert adott át értékesítésre. Hivatkozása szerint azonban a felperes a kár bekövetkeztében közrehatott, mivel tudott arról, hogy az I. rendű alperes segítségével kívánta a zálogtárgyakat értékesíteni, ez ellen lépéseket nem tett, ellenőrzési kötelezettségét elmulasztotta. Kiemelte, már korábban a rendőrséghez kívánt fordulni, s amennyiben ehhez a felperes hozzájárul, a kár megtérülhetett volna. Beszámítási kifogást terjesztett elő 6.950.456,- Ft-ra és járulékaira, amely a korábban értékesített zálogtárgyak után a szerződés alapján járó ügynöki díj és felmerült költségei jogcímén illeti meg.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a sikkasztás szándékos bűncselekmény, ezért a Ptk. 297. § (1) bekezdése szerint a kártérítési igényrel szemben beszámításnak nincs helye.

A Csongrád Megyei Bíróság 2.P.21.871/2010/25. sorszámú ítéletével az alpereseket a kereseti kérelem szerint marasztalta. Határozatának indokolása szerint az alperesek a felperesnek bűncselekménnyel okoztak kárt, melynek mértéke az I. rendű alperesnek átadott aranyak 16.000.000,- Ft-os, nem vitatott értékével azonos.

A II. rendű alperesi fellebbezés folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.409/2011/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett - a II. rendű alperest marasztaló - rendelkezéseit hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Határozatának indokolásában rámutatott, az ügy eldöntése szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a természetes személy II. rendű alperes magatartása egyúttal bűncselekményt is megvalósított. A II. rendű alperes - mint tag - magatartását a társaságénak kell betudni, mely társaság az ügynöki szerződés megszegésével okozott kárt a felperesnek. Előírta az elsőfokú bíróság számára, hogy a megismételt eljárás során szerezz be az ügynöki szerződést, ez alapján állapítsa meg, hogy a károkozó magatartás mennyiben minősült szerződésszegőnek. Előírta annak vizsgálatát is, van-e lehetőség a II. rendű alperes közvetlen marasztalására.

A megismételt eljárásban az előírt bizonyításokat követően az elsőfokú bíróság kötelezte a II. rendű alperest, fizessen meg a felperesnek 16.000.000,- Ft-ot és ennek 2004. április 16. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 450.000,- Ft első- és másodfokú perköltséget. Kimondta, hogy a II. rendű alperes kötelezettsége 16.000.000,- Ft tőke és kamatai, valamint 300.000,- Ft perköltség tekintetében egyetemleges az I. rendű alperessel. Határozatának indokolása szerint a zálogtárgyak kényszerértékesítése nem szerződésszerűen

történt, szerződésszegő magatartásával a kft. a felperesnek - a nem vitatott összegű - kárt okozta. Mivel azonban a társaság 2009. április 10-ével megszűnt, vele szemben

szerződésszegésből fakadó igény perben nem érvényesíthető. Megállapította azonban, hogy a 2006. évi IV. törvény (Gt.) 68. § (1) bekezdése alapján a társaság megszűnésétől számított 5 éves jogvesztő határidő alatt a II. rendű alperessel, mint taggal szemben a követelés érvényesíthető. A felperes kereseti kérelmét e határidőn belül, 2010. február 19-én terjesztette elő. Vizsgálta a követelés elévülését is. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy a felperesi igény 2004. április 16-ával, a kár bekövetkeztével vált esedékessé, az ettől számított 5 éves elévülési határidő a II. rendű alperessel szemben azonban nyugodott mindaddig, amíg a büntetőeljárás jogerősen be nem fejeződött, mivel a felperes ott polgári jogi igényt terjesztett elő. Miután az ettől számított 3 hónapon belül terjesztette elő a felperes keresetét, az igény nem évült el. Rámutatott, a zálogkölcson szerződésekből eredő tartozások összege meghaladja a felperes kereseti kérelmét, ezért az igény összességében is megalapozott.

Hangsúlyozta, a Gt. 50. § (1) bekezdése értelmében a II. rendű alperes felelőssége a felperessel szemben nem korlátozott, mert mint az azóta megszűnt társaság tagja, korlátozott felelősségével, illetőleg a társaság elkülönült jogi személyiségével a takarékszövetkezet rovására visszaélt. Nem látta bizonyítottnak a II. rendű alperes azon hivatkozását, hogy a felperes elnöke tudott volna a szerződésszegő zálogtárgy értékesítésről. A beszámítási kifogást ugyancsak alaptalannak találta. E körben utalt arra, hogy a kft. csak abban az esetben lett volna jogosult ügynöki díjra, amennyiben a zálogkölcsonok visszafizetésre kerülnek.

Az ítélettel szemben a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen - tartalma szerint - annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a marasztalási összeg csökkentését kérte. Fellebbezésének indoklásában nem vitatta a marasztalás jogalapját, egyebekben azonban fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érveit és beszámítási kifogását. Álláspontja szerint a felperesnek módja lett volna a káresemény bekövetkeztét megelőzni egyrészt azzal, hogy megakadályozza, a zálogház magas áron vegye be az ékszereket, de - másik megoldásként - le is foglalhatta volna azokat, amikor már tudta, hogy azok nagy valószínűséggel „benn fognak ragadni”. Utóbbival összefüggésben kiemelte, hogy a felperes elnöke már a lejáratí idő előtt tudott arról, hogy az ékszereket a tulajdonosok nem fogják kiváltani. Utalt arra is, hogy az elnöknő tudott az ékszerek I. rendű alperes részére történő átadásáról, melyet bizonyít a perben csatolt, telefonbeszélgetésről készült jegyzőkönyv. Sérelmezte, hogy ezt az elsőfokú bíróság nem tette a per anyagává. Állította továbbá, hogy a kft. nem 2009. április 10-én, hanem 2004. június 30-án szűnt meg jogutód nélkül, következésképpen a felperes a jogvesztő perindítási határidőt elmulasztotta, igényét a II. rendű alperessel szemben bíróság előtt nem érvényesítheti. Kiemelte, amennyiben a kft. működését a felperes megfelelően ellenőrzi, feltűnhetett volna neki a szakképzett becsüs hiánya. Végül hivatkozott arra, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségét megsértette, amikor lebeszélte a II. rendű alperest arról, hogy az I. rendű alperessel történtek kapcsán a rendőrséghez forduljon. Ha ez megtörténik, a rendőrség az ékszereket lefoglalta volna, és a felperes, valamint a kft. 70-30 %-ban viselték volna - közösen - a veszteséget.

- 5 -

#### **Pf.I.20.294/2012/3.szám**

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult.

## A fellebbezés **alaptalan.**

A felperessel 2003. április 1-jén megkötött ügynöki szerződésben a **G...** Kft. kezizálogjoggal biztosított kölcsönszerződések, mint pénzügyi szolgáltatások közvetítését (ügynöki tevékenységet) vállalta harmadik személyek (záloghitelek) részére, mely tevékenységéért „ügynöki díj” illette (1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 3. § (1) bekezdés h) pontja). A felperes ügynök igénybevételeével történő záloghitelezési tevékenységét a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete engedélyezte a Hpt. 14. § (1) bekezdés h) pontjának megfelelően.

A kft. - a szerződés 4.7. és 4.12. pontjai szerint - az egyes kezizálogkölcsön szerződések (Ptk. 251. § (1) bekezdés, 265. § (1) bekezdés) megkötése során a felperes nevében, képviselőjében járt el, így a zálogtárgyak jogosultja is a felperes lett.

A II. rendű alperes - a kft. tagjaként - az ügynöki szerződés és szabályzat rendelkezéseit megszegte (szerződés 4.9. és 4.12. pontjai), amikor a szerződés 4.4. pontja alapján a társaság őrizetében lévő kezizálogtárgyakkal sajátjaként rendelkezett, azokat értékesítés céljával az I. rendű alperesnek átadta. Ezzel a magatartásával az ügynöki szerződés megszegésén túl - büntetőjogi szempontból - megvalósította a sikkasztás törvényi tényállását.

Magatartását azonban - mivel a kft. állt jogviszonyban a felperessel - polgári jogi szempontból a társaságénak kell betudni. Ha a jogi személy tagja (vezető tisztségviselője, tisztségviselője, alkalmazottja) a jogi személy tevékenységi körében eljárva a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek vagyoni érdeksérelmet okoz, a polgári jogi felelősségi jogkövetkezmények - főszabály szerint - a jogi személlyel szemben alkalmazhatók még akkor is, ha a magatartás egyúttal valamely bűncselekmény törvényi tényállását is megvalósítja.

A főszabály alól ugyanakkor egyes jogszabályok kivételeket rögzítenek arra az esetre, ha a társaság már megszűnt (pl. Gt. 50. § (1)-(3) bekezdés, Cstv. 63. § (2) bekezdés).

A megismételt eljárásban új tényként merült fel, hogy a kft. 2009. április 10-én a Cégjegyzékből történt törléssel megszűnt (3. szám alatt csatolt cégmásolat 36/1. pontja), 2004. június 30-án csupán a tagok személye változott meg, a társaság azonban - jogilag - tovább működött. A társaság megszűnésére tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a tag közvetlen felelősségének Gt-ben szabályozott feltételeit. Ennek körében helytállóan értékelte, hogy a Gt. 68. § (1) bekezdésében írt - a társaság megszűnésétől számított - 5 éves jogvesztő határidő a perindításig, 2010. február 19-ig nem telt el.

Ugyancsak egyetért az ítéletábra az általános - a Ptk. 326. § (1) bekezdésében rögzített -, a követelés esedékessé válásától kezdődő elévülési határidővel összefüggésben kifejtett jogi érveivel. Ez az elévülési idő nyugodott a büntetőeljárás jogerős befejezéséig, 2009. december 7-ig, mivel ott a felperes a követelést polgári

jogi igényként megkísérelte érvényesíteni. Keresetlevelét ugyanakkor a Ptk. 326. § (2) bekezdésének megfelelően az ettől számított 3 hónapon belül előterjesztette.

Mindezek következtében vizsgálta érdemben a kereseti követelést.

A Gt. - elsőfokú bíróság által is hivatkozott - 50. § (1) bekezdése értelmében a korlátozott felelősségű társaság jogutód nélküli megszűnése esetén nem hivatkozhat korlátozott

felelősségére az a tag, aki ezzel visszaélt; felelőssége korlátlan és egyetemleges a megszűnt társaság ki nem elégített kötelezettségeiért.

A Gt. 50. § (2) bekezdése szerint pedig a tagok (1) bekezdés szerinti felelőssége különösen akkor állapítható meg, ha a társaság vagyonával sajátjukként rendelkeztek, a társasági vagyont saját vagy más személyek javára úgy csökkentették, hogy tudták, illetve az általában elvárható gondosság tanúsítása esetén tudniuk kellett volna, hogy ezáltal a társaság a kötelezettségeit harmadik személyek részére nem lesz képes teljesíteni.

Az 50. § (2) bekezdése tehát példalózó jelleggel sorolja fel azokat az eseteket, amikor az (1) bekezdés szerinti felelősség-átviteli szabály alkalmazható.

Mivel a perbeli esetben a II. rendű alperes magatartása vezetett oda, hogy a társaság a felperesi hitelező felé szerződéses kötelezettségeit nem tudta teljesíteni és a teljesítés ezzel összefüggő meghíúsulását az általában elvárható gondosság tanúsítása mellett előre kellett volna tudnia, a Gt. 50. § (2) bekezdésében is rögzített fordulat megvalósult, amely alapot ad a teljes - a tényleges károkozók általi egyetemleges - kártérítésre a társasági formából adódó korlátozott felelősség mellőzésével.

A II. rendű alperes beszámítási kifogása ugyancsak alaptalan. Beszámításnak csak olyan egynemű és lejárt követelés esetén van helye, amely a jogosulttal szemben a kötelezettet illeti (Ptk. 296. § (1) bekezdés). Az ügynöki szerződés 4.7. pontja értelmében ugyanakkor az ún. „ügynöki díj”, azaz a jutalék a kft-t illetve, annak érvényesítésére a II. rendű alperesi tag - jogviszony hiányában - nem jogosult.

Megjegyzi az ítéletábra, a Ptk. - felperes által hivatkozott - 297. § (1) bekezdése jelen esetben nem alkalmazható, ez okból a beszámítási kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasításának nincs helye. Arra nézve ugyanis kétséget kizáró bizonyítékok, hogy a II. rendű alperes célja a „benntartott” ékszerek I. rendű alperes részére történő átadásával a felperesnek való szándékos károkozás lett volna, adat nem merült fel. A büntető bíróság által megállapított szándékos bűncselekmény, a sikkasztás törvényi tényállása (Btk. 317. § (1) bekezdés) a szándékosságot, mint tényállási elemet a rábízott idegen dolog eltulajdonításában, illetve az azzal való - sajátjakénti - rendelkezésben jelöli meg. A szándékos károkozás e bűncselekménynek nem fogalmi eleme, így önmagában a büntető bíróság jogerős ítélete, amely a bűncselekmény minősítését tartalmazza, a károkozás szándékosságának polgári jogi megállapításához nem elégséges.

Megjegyzi továbbá az ítéletábra, hogy a 2.P.21.871/2010/26. szám alatt csatolt - hangfelvételt írásban rögzítő - beadvány a II. rendű alperes állításait, melyek - álláspontja szerint - a felperes mulasztását, a kár bekövetkeztében való közrehatását megalapoznák, nem bizonyítja.

- 7 -

### **Pf.I.20.294/2012/3.szám**

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - indokolásának kisebb kiegészítésével - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezést előterjesztő II. rendű alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárásbeli jogi képviselőjével összefüggésben felmerült költségét, melynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett munkamennyiséggel arányosan határozta meg.

Ugyancsak köteles megfizetni az államnak - külön felhívásra - a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése értelmében az illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt elsőfokú és fellebbezési eljárási illetéket. Ebből az elsőfokú eljárási illeték 900.000,- Ft, az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) keresetindításkor hatályos 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint, amelynek tekintetében fizetési kötelezettsége - az egyetemleges marasztalásra tekintettel - a per I. rendű alperesének, **(személy neve)**-nak a Csongrád Megyei Bíróság - vele szemben jogerőre emelkedett - 2.P.21.871/2010/25. sorszámú ítélete szerinti illetékfizetési kötelezettségével egyetemleges. Az ezen ítélet ellen benyújtott fellebbezés kapcsán a fellebbezési eljárási illeték ugyancsak 900.000,- Ft, míg jelen másodfokú eljárásban - tekintettel arra, hogy az Itv. etekintetben 2011. november 30-i hatállyal módosult -, a 16.000.000,- Ft-os fellebbezési értékhez igazodóan 1.280.000,- Ft (Itv. 46. § (1) bekezdés).

Szeged, 2012. október hó 18. napján

|                       |                                 |                                |
|-----------------------|---------------------------------|--------------------------------|
| Dr.Kiss Gabriella sk. | Dr.Gaálné Dr.Jobbágy Ildikó sk. | Dr.Bánfalvi-Bottyán Csilla sk. |
| a tanács elnöke       | táblabíró                       | táblabíró                      |